
Vergaderjaar 2010–2011

28 676

NAVO

Nr. 135

BRIEF VAN DE MINISTER VAN DEFENSIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 8 juli 2011

Graag bied ik u hierbij als bijlage het verslag aan van de ministeriële bijeenkomst van de defensie ministers van de Navo te Brussel op 8 en 9 juni jl.

De minister van Defensie,
J. S. J. Hillen

Agenda

Op 8 en 9 juni jl. was te Brussel een Navo-bijeenkomst van defensie-ministers. Op 5 juni jl. heb ik over de voorlopige agenda een overleg gehad met uw Kamer. Die agenda is nadien niet meer gewijzigd. Voorafgaand aan de bijeenkomst heb ik nog een vergadering gehad van het *Northern Initiative*. Het verslag daarvan treft u eveneens hieronder aan.

Operaties

Unified Protector

Tijdens de bijeenkomst over operatie Unified Protector met partners is gesproken over de verlenging van de missie waartoe op 1 juni jl. is besloten en over een mogelijke rol voor de Navo in een *post-conflict* situatie. SACEUR gaf een kort overzicht van het verloop van de operatie en vroeg de aandacht voor specifieke behoeften voor de operatie. Ik heb gesteld te zullen bezien welke aanvullende bijdragen Nederland mogelijk zou kunnen leveren om aan de behoeften van SACEUR tegemoet te komen. Zoals medegedeeld in de artikel 100-brief die u op vrijdag 9 juni jl. is toegezonden zal Nederland zeven personen ten behoeve van PsyOps leveren en wordt nog bezien of extra stafcapaciteit kan worden geleverd. Aangaande de rol van de Navo na het vertrek van Qaddafi waren de bondgenoten eensgezind. De Navo zou in die fase geen leidinggevende rol moeten spelen, maar op verzoek van de VN mogelijk wel ondersteuning kunnen bieden aan inspanningen in een breder internationaal verband. De minimale vereisten voor betrokkenheid zijn: een bewezen behoefte, een stevige juridische basis en regionale steun. De secretaris-generaal zegde toe de uitkomsten van de discussie mee te nemen in het verdere denkproces binnen de Navo.

Afghanistan

De ISAF-bijeenkomst vond plaats tegen de achtergrond van het begin van transitie, waarbij ISAF de verantwoordelijkheid voor de veiligheid overdraagt aan de Afghaanse autoriteiten. Ter ondersteuning van dat proces gingen de ISAF-ministers akkoord met de NATO *Rule of Law Field Support Mission*. Deze missie is bedoeld om opbouwactiviteiten op terrein van justitie van civiele actoren te ondersteunen. De Navo gaat zich dus niet inhoudelijk bezighouden met de opbouw van de rechtstaat. Daarnaast werd opdracht gegeven tot herziening van beleidskader voor ISAF met het oog op de periode na de transitie (post 2014).

Raketverdediging

Tijdens de bijeenkomst hebben wij het actieplan voor Navo-raketverdediging goedgekeurd, dat belangrijke mijlpalen en actiepunten voor de implementatie van raketverdediging beschrijft voor zowel de korte als de lange termijn. Naar verwachting zal op de Navo-top van begin 2012 in de Verenigde Staten worden besloten dat de nationaal beschikbaar gestelde systemen onder bevel van de Navo komen. Aanvankelijk zullen dat voornamelijk Amerikaanse systemen zijn, waarbij ook de bondgenoten de mogelijkheid hebben systemen aan te bieden. Voorts zal actief worden gezocht naar samenwerking met Navo-partners en andere landen die een bijdrage kunnen leveren aan raketverdediging. De consultaties met Rusland in de NATO Russia Council (NRC) zijn hiervan het belangrijkste voorbeeld. De discussie in de NRC verliep constructief, maar was op dit gebied niet conclusief. De Verenigde Staten kondigden aan dat de dialoog met Rusland op dit gebied nog gaande is.

Hervormingen

Navo-commandostructuur

Zoals aangekondigd in de geannoteerde agenda heeft de Secretaris-generaal tijdens de bijeenkomst zijn definitieve voorstel voor de geografische verdeling van de nieuwe commandostructuur van de Navo gepresenteerd. Dit voorstel, waarover nog tot kort voor de bijeenkomst is onderhandeld, is aangenomen. Het *Joint Forces Command* in Brunssum blijft voor Nederland behouden in de nieuwe structuur en zal groeien tot 850 werknemers. Wel zal de DARS, een uitzendbare luchtbeeldopbouw-eenheid, van Nieuw Milligen naar Italië verhuizen. Met het behoud van het hoofdkwartier in Brunssum geeft de regering uitvoering aan de daaraan gewijde passage in het Regeerakkoord. Het andere resterende *Joint Forces Command* zal in Napels blijven, terwijl het *Joint forces Command* in Lissabon wordt opgeheven. Van de onder dit niveau geplaatste *Component Commands* blijft slechts een hoofdkwartier per discipline (*Air, Sea en Land*) behouden, in respectievelijk Ramstein, Northwood en Izmir. Met dit voorstel wordt de beoogde reductie tot 8 950 vten in de commandostructuur behaald. De komende tijd zullen transitieplannen worden uitgewerkt. Ik ben verheugd dat de uitkomst van de hervorming heeft geresulteerd in meer werkgelegenheid in Nederland, terwijl ook het doel van de hervormingen, namelijk een verkleining van de commandostructuur en besparingen, is behaald.

Navo-agentschappen

Zoals aangekondigd in de geannoteerde agenda is tijdens de bijeenkomst een besluit genomen over de hervorming van de agentschappen van de Navo. Er is besloten tot de oprichting van het *Communications and Information Agency*, het *Support Agency* en een *office of Shared Services*. Voor het derde agentschap, het *Procurement Agency*, is tot een tussenvariant besloten, waarbij onder leiding van de materieeldirecteuren van de bondgenoten de komende jaren zal worden gezien welke besparingen mogelijk zijn binnen de huidige verwervingsprogramma's en welke structuur voor toekomstige programma's kan worden opgezet. Het hoofdkantoor van het *Communications and Information Agency* en het *office of Shared Services* zullen in Brussel worden gevestigd. Het hoofdkantoor van het *Support Agency* komt in Luxemburg. Over locaties van onder de hoofdkantoren ressorterende agentschappen, zoals het NC3A in Den Haag, zijn geen besluiten genomen. Over de verdere toekomst van agentschappen zal pas in volgende fases worden gesproken. Hoewel dit besluit niet volledig voldoet aan de ambities die tijdens de Top in Lissabon waren gesteld, is hiermee het momentum in de hervorming behouden.

Transformatie en internationale samenwerking

Bij dit agendapunt gaf de Secretaris-generaal een overzicht van de lopende initiatieven om te komen tot meer internationale samenwerking en een efficiënte besteding van de schaarse middelen in vooral Europa. De Verenigde Staten onderstreepten dat de verhouding tussen de Amerikaanse en Europese bijdrage aan de Navo-capaciteiten de afgelopen jaren ernstig uit balans is geraakt. Zo dragen de VS nu 75 procent van de lasten tegen 50 procent aan het einde van de Koude Oorlog. De eerste initiatieven van de Secretaris-generaal zullen in oktober ter besluitvorming worden voorgelegd. Dat betreft onder andere een herziening van het Navo-proces om te komen tot nieuwe capaciteiten alsmede een groslijst van initiatieven waarop individuele bondgenoten kunnen inschrijven. Op die wijze kunnen landen in kleinere multilaterale

verbanden onder de paraplu van de Navo capaciteiten ontwikkelen die passen bij hun ambitie.

Cyber Defence

Het nieuwe cyberbeleid van de Navo is tijdens de ministeriele bijeenkomst vastgesteld. De nadruk zal in eerste instantie liggen op de verbetering van de preventie, de weerbaarheid en de bescherming van de eigen Navo-systemen. Ook besteedt het beleidsplan aandacht aan de ondersteuning van bondgenoten bij aanvallen en aan de uitgangspunten voor het beveiligingsniveau van essentiële infrastructuur. Naar aanleiding van de Nederlandse inbreng wordt in het herziene beleid aandacht besteed aan de noodzaak tot gezamenlijke dreigingsanalyses en samenwerking met partners, zowel civiel – militair als publiek – privaats.

Posture Review

Tijdens de vergadering deed de Secretaris-generaal verslag van de vorderingen op het gebied van de *Posture Review*. Op dit moment bevindt deze *review* zich nog in de studiefase. Ik heb ervoor gepleit het publiek bij delen van de *review*discussie te betrekken. Na de zomer zal ik samen met mijn collega van Buitenlandse Zaken een voorstel doen voor een publieke discussiebijeenkomst over de toekomstige *Posture* van de Navo.

Bijeenkomst Northern Initiative

Evenals tijdens de bijeenkomst in maart jl. was er een marge van de vergadering een bijeenkomst van de *Northern Initiative*. De ministers van Denemarken, Duitsland, Finland, Litouwen, Nederland, Noorwegen, Polen, het Verenigd Koninkrijk en Zweden (!) hebben van gedachten gewisseld over manieren om de bestrijding van piraterij robuuster en effectiever te maken. Zij waren unaniem van mening dat het huidige VN-mandaat daartoe ruimte biedt. Omdat de piraterij bij Somalië alle tekenen vertoont van een internationale criminele onderneming moeten landen de krachten bundelen om de geldstromen te achterhalen en de actoren achter de schermen hun winsten afhandig te maken. Tijdens de bijeenkomst bleken alle ministers bereid te zijn daartoe samen te werken. De ontwikkeling in het denken van de landen over oplossingen van het piraterijprobleem behelst zowel structurele aspecten, zoals de vervolging van piraten en de opbouw van kustwachten in de regio, als concrete maatregelen, waaronder het ontregelen van (voorbereidende) acties van piraten, mogelijk ook in kuststroken. Afgesproken is de ideeën nader te omschrijven en die via de SG Navo in breder bondgenootschappelijk verband te agenderen.